

MONS. STANISLAV ZVOLENSKÝ
pozsonyi érsek-metropolita

P Á S Z T O R L E V E L E

TOURS-I SZT. MÁRTON 2023. ÉVI ÜNNEPE ALKALMÁBÓL

Kedves Testvérek,

Pozsonyi Főegyházmegyénk védőszentjének, Tours-i Szent Mártonnak ünnepe alkalmából fordulok hozzátok, örülve annak, hogy lelki közösséget tudunk alkotni. Hálával gondolok a lelkiatyákra, akik e pásztorlevél felolvasásával továbbítják felétek szavaimat. Értetek pedig, akik készséggel hallgatjátok, hálát adok az Úrnak, hogy lelki megerősítésre vágytok.

Fordítsuk ezért figyelmünket a Szentírás szövegeire, melyeket az imént hallottunk. A bibliai olvasmányok ma az örök életről való elgondolkodásra hívnak meg minket, mely a mi szerető Mennyei Atyánk létezéséből következik. Magatok is tudjátok, hogy e témában világos különbség van a hívők és nemhívők közt, vagyis, mondhatnánk, azok között, akiknek van reményük, s akiknek nincs reményük a testi halál utáni létezésben.

Hallottuk, hogy Szent Pál a tesszalóniki híveknek megírta: *„Testvéreim! Az elhunytak sorsáról nem akarunk tájékoztatlanságban hagyni benneteket, hogy ne szomorkodjatok, mint a többiek, akiknek nincs reményük”* (1Tessz 4, 13). A hit, hogy a mi Urunk meghalt és feltámadt, meghatározó törést jelent az örök életbe vetett remény kérdésében is. Szent Pál apostol egy másik helyen e szavakkal fejezte ki a keresztyének helyzetét az evangélium, vagyis az Úr feltámadásáról szóló üzenet elfogadása előtt: *„Ti abban az időben Krisztus nélkül éltetek, (...) reménység nélkül és Isten nélkül éltetek a világban”* (vö. Ef 2, 12).

A görögök vallása, illetve a római pogány kultusz és mítoszok képtelenek voltak megvilágítani a halál titkát. Ezért Szent Pál idejében a társadalomban túlnyomórészt az ókori latin sírfelirat felfogása uralkodott: *„In nihil ab nihilo quam cito recidimus”*, lefordítva: *„Mily gyorsan visszahullunk a semmiből a semmibe”*. Ha elveszítjük Isten közelségének tudatát, ha eltávolítjuk Krisztust, a társadalom újból és újból az ürességbe és saját gonoszságának sötétségébe süllyed. Ez tükröződik többek mai gondolkodásának megnyilvánulásaiban is, akik objektív értelem, irányultság vagy valódi értékek nélkül élik életüket.

Az evangéliumi részletben a menyegzős lakomára meghívott tíz szűzről szóló jól ismert példabeszédet hallottuk. Ezek a menyegzőre hivatalos fiatal személyek a mindenki számára érvényes, mennyei királyságba, az örök életre szóló meghívás megtestesítői (Mt 25, 1-13).

Az Úr Jézus képletes elbeszélésében egy adott pillanatban a tíz szűz közül öt lépett be a menyegzős terembe, mert a vőlegény érkezésekor lámpásaikban elegendő olajuk volt. A balgákként említésre kerülő további öt személy nem jutott be a menyegzőre, mert felkészületlenek voltak, nem volt elég olajuk a lámpásukban.

Mit jelent a történetben az a bizonyos „olaj”, ami nélkülözhetetlen ahhoz, hogy bebocsátást nyerjünk a menyegzőre? Szent Ágoston (vö. Szent Ágoston, Homíliák 93, 4) s további lelki szerzők is régmúlt idők óta a megvásárolhatatlan szeretet képét látják benne, amit csak elfogadni lehet, mint ajándékot, a szívben őrizni, s mely a cselekedetekben valósul meg. Vagyis a helyes életbölcesség abban rejlik, hogy földi életünket kihasználjuk az irgalmas szeretet cselekedeteinek gyakorlására, ugyanis a halál után ez már nem lesz lehetséges.

Isten ítéletekor a szeretet alapján leszünk értékelve, hogyan valósítottuk azt meg földi életünkben. *„Amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek”* (Mt 25, 40; vö. Mt 25, 31-46). E valódi szeretet a mi Urunk ajándéka, aki Szentlelkét küldi szívünkbe és lelkiismeretünkbe. Aki hisz Istenben, a Szeretetben, mintegy lámpásként hordozza magában a legyőzhetetlen reményt, minek segítségével a halál éjszakáján is áthalad, és elérkezik az élet nagy ünnepére Isten hazájában.

Elmondhatjuk, hogy főegyházmegyénk védőszentje, Szent Márton annak az embernek világos példája számunkra, aki elsajátította az Istenbe vetett hit valódi bölcsességét, aki Szeretet. Szeretet, mely másokért áldozza önmagát.

Sulpicius Severus, Szent Márton életrajzírója megörökítette róla az imádságban szerzett egyik lelki tapasztalatát. Egy alkalommal, amikor Szent Márton imádkozott, azt észlelte, hogy egy királyi ruhába öltözött alak áll előtte, aranyból és drágakövekből készült koronával a fején, aranyozott cipőkben, örömtől derülő arccal. Márton, amikor ezt az alakot meglátta, először teljesen meglepődött, s egy ideig mindketten csendben voltak. Elsőként a királyi ruhába öltözött személy szólalt meg: *„Ismerd el, Márton, Krisztust látod magad előtt. (...) Én vagyok Krisztus, először neked akartam megjelenni a földre lejöve.”* Mivel Márton hallgatott és semmilyen választ nem adott, az alak újból megpróbálkozott a merész állítással: *„Márton, miért kételkedel? Higgy, mivel látsz.¹ Én vagyok Krisztus.”²* Itt Sulpicius Severus megjegyzi, hogy a Szentlélek segített Mártonnak a lelki megkülönböztetésben, hogy megértse, hogy ez nem az Úr Jézus, hanem a sátán. Így Márton a következőt mondta: *„Jézus Urunk nem mondta, hogy majd bíborba öltözve fog eljönni, se ragyogó diadémmal. Én nem hiszem, hogy Krisztus jött el, hacsak abban az alakban nem jön, amelyben szenvedett, és ha a keresztre feszítés nyomait viseli magán.”³* (vö. Sulpicius Severus, Szent Márton élete, 24. fejezet, Borián Elréd OSB fordítása)

¹ Vö. Jn 20, 29: „Jézus csak ennyit mondott: »Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.«”

² Vö. Mt 24, 5: „Sokan jönnek majd a nevemben, s azt mondják magukról, »én vagyok a Krisztus«, és sokakat megtévesztenek.”

³ Vö. 1Jn 4, 1-3: „Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy Istentől származnak-e, mert sok hamis próféta ment ki a világba. Az Istentől származó lelket erről ismeritek fel: minden lélek, amely vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, Istentől van. S minden lélek, amely nem vallja meg Jézust, nem Istentől való, hanem az antikrisztusé, akiről hallottátok, hogy eljön, és már most a világban is van.”

A hallott történet alapján is kirajzolódik előttünk Szent Márton lelki bölcsessége, aki meg tudta különböztetni Krisztus jelenlétét annak tudatosításán keresztül, hogy ő nem királyi ruhában és pozícióban jön az emberek közé, hanem az ő öltözete és magatartása nem más, mint az ő készsége másokért áldozni önmagát. Védőszentünk éppen azért vált számos generáció lelki példaképévé, mert az áldozatos szeretet által Urát utánozta.

Kedves Testvérek, mi is közösen követjük a valódi bölcsesség példáját, mely a mások iránti áldozatos szeretetben mutatkozik meg. Az ideai szentmártoni-gyűjtéssel is irgalmas szeretetünket kívánjuk kinyilvánítani, mellyel Jánosvölgye (*Jankovce*), Alsóvirányos (*Nižná Sitnica*), Puzstaháza (*Korunková*), Szopkóc (*Sopkovce*) és Zemplénpálhegy (*Pakostov*) plébániák híveinek segíthetünk, akiket földrengés sújtott. Elsősorban templomaik felújítására gyűjtünk, melyekben jelenleg biztonsági okokból nem gyűlhetnek össze.

Jó, ha a szentírási részek feletti közös elmélkedésünk és Szent Márton példájának szemlélése által megújulunk az áldozatos segítségnyújtás szellemében, amely Isten Lelkének megjelenítése, hogy az irgalmas szeretet „olaját” hordozzuk magunkban, hogy reményünk lámpása égő legyen, hogy a halál éjszakáján is áthaladva az isteni hazában részünk lehessen az élet nagy ünnepében.

Ehhez adom mindnyájatokra áldásomat: az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében.

✠ Mons. Stanislav Zvolenský
pozsonyi érsek-metropolita